

مندی و مؤید وحدت ملی و بازسازی

مؤسس: غلام محی الدین انیس

گفتگوی مقام‌های افغانستان و قزاقستان در مورد احداث راه آهن

انیس: ملا عبدالغنی برادر معاون اقتصادی ریاست الوزراء در پنجم ماه ثور سال ۱۴۰۳ خورشیدی در قصر چهارچنار ارگ با سریک ژومانگارین معاون نخست وزیر قزاقستان دیدار کرد.

در این دیدار روی مسائل سیاسی، اقتصادی، تجارتي، ترانزیتی **ص**

روزنامه ملی انیس • پنجشنبه ۶ ثور ۱۴۰۳ هجری شمسی • ۱۶ شوال المکرم ۱۴۴۵ هجری قمری • ۲۵ اپریل ۲۰۲۴ میلادی • شماره مسلسل ۲۵۰۹۰

تول افغانان په امن کې د ژوند کولو حق لري

چې د تېرې ادارې کسان په دې وجه چې په تېره اداره کې یې کار کړی، وژوروي او کواښ ورته متوجه کړي. مور یو ځل بیا په بهر کې (په خانکري ډول په کاونډیو هیوادونو کې) پر مېشتو هغو افغانانو چې د تېرې ادارې نظامي او اداري کارمندان پاتې شوي دي، غږ کوي او داد ورکوي، چې خپل هیواد ته راستانه شي، د خینو اړخونو او مغرضو رسنیو پر بې اساسه تبلیغاتو غلط نه شي، په افغانستان کې د دوی ژوند ته هېڅ خطر موجود نه دی؛ دوی کولی شي، لکه د نورو افغانانو په څېر په امن کې ژوند وکړي او د خپل هیواد په ابادی کې برخه واخلي.

والسلام له افغان شخصیتونو سره د تماس او هیواد ته د هغوی د راستنولو کمیسیون

د اسلامي امارت له بیا حاکمېدو سره سم د عالیقدر امیرالمؤمنین شیخ الحدیث مولوی هبه الله اخندزاده حفظه الله تعالی د عفوی د فرمان له مخې په ټول افغانستان کې عمومي عفوه پلې او ټولو افغانانو ته د سولې او کډ ژوند فرصتونه برابر شول. د امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی د عفوی د عمومي فرمان د لاسه نیولو سره د امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی د حکم په اساس له افغان شخصیتونو سره د تماس کمیسیون جوړ او په فعالیت یې پیل وکړ چې تر دې مهاله ۸۳۹ نفره افغان شخصیتونه خپل هیواد ته راستانه شوي دي او په هیواد کې دننه له خپلو کورنیو او قریبانو سره ارام او خوشحاله ژوند کوي. هېڅ کوم جهت د دې اجازه نلري

روابط افغانستان با جهان رو به گسترش است

مالیزیا گفت: روابط افغانستان با جهان رو به گسترش است و با کشورهای همسایه و منطقه روابط حسنه قایم کرده است. دفتر مطبوعاتی وزارت امور خارجه امارت اسلامی افغانستان در خبرنامه‌ی نوشته است: مولوی امیرخان **ص**

مولوی امیرخان متقی:

د خوږو او درملو ادارې ۹۱ خالي بستونونه د برښنايي ازموينې اخيستل پيل كړل

انیس: د خوږو او درملو ملي ادارې د څه کم سل خالي بستونو لپاره د ازاد رقابت له لارې د اشخاصو جزبولو په موخه د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو ادارې په مرسته برښنايي ازموینه پیل کړه. د معلوماتو له مخې د خوږو او درملو ادارې یادو ۹۱ بستونو ته د ازموینې لپاره څه باندې ۱۴۰۰ کسان ټاکل شوي دي. د اداري اصلاحاتو او ملکي خدمتونو ادارې عمومي رئیس شهزاد نور رشید ازاد **ص**

افزایش سطح آب‌های زیرزمینی در اثر بارندگی‌ها

استولان وزارت آب و انرژي می گویند، به منظور ایجاد توسعه متوازن برای مدیریت آب‌ها در سراسر افغانستان، طرح‌های منظم را روی دست گرفته‌اند. حاضر کار بازسازی شش بند بزرگ آب‌گردان در کشور جریان دارد که با ساخت آن‌ها یک تحول مثبت در بخش مدیریت آب‌های کشور ایجاد خواهد شد. این مسئولان می‌افزایند، به دلیل خشک‌سالی مداوم بارندگی‌های اخیر کافی نیست؛ اما این بارندگی‌ها می‌تواند در افزایش آب‌های زیرزمینی مؤثر واقع شود. **ص**

کار ساخت «بخش دوم خط آهن خواف-هرات» آغاز می‌شود

مسئولین قرار داد کننده پروژه ساخت بخش دوم قطعه چهارم خط آهن خواف-هرات می گویند که به زودی کار اجرایی این پروژه آغاز خواهد شد. حاجی امیر حمزه، مدیر اجرایی شرکت افغان گاما گروپ (شرکت قرار داد کننده) می‌گوید: قرار است در روزهای نزدیک کار بخش **ص**

امارت اسلامی در مبارزه با تغییرات اقلیمی متعهد است

انیس: اداره ملی حفاظت از محیط زیست و کمیته ناروی برای افغانستان در یک نشست خبری نتایج بحث سه روزه در مورد تغییرات اقلیمی در افغانستان را به رسانه‌ها شریک نمود. در این نشست مشترک خبری که نمایندگان اداره ملی حفاظت از محیط زیست و کمیته ناروی حضور داشتند افغانستان را از نگاه تغییرات اقلیمی آسیب‌ترین کشور دانستند و تاکید نمودند سازمان‌های تغییرات بین المللی جهان باید افغانستان را **ص**

د ثور د اوومې او اتمې پېښې

افغان اعلانات

اخلاق؛ اوج رسیدن به ارزش‌ها

ده‌ها عراده وسایط نظامی ترمیم گردید

پرسونل کنسکد تخنیکي و اساسی پلچرخي ده‌ها عراده وسایط نظامی و ماشین آلات از کار افتاده را ترمیم کردند. پرسونل کنسکد تخنیکي و اساسی معینت تامیناتی وزارت امور داخله، یک تعداد زیاد وسایط نظامی را شامل (رینجر و هاموی) و تعدادی از ماشین آلات از کار افتاده **ص**

سفر ۹۰ گردشگر خارجی به هرات

۹۰ گردشگر خارجی، در جریان امسال به هرات سفر کرده‌اند. از سوی دیگر، هرات، امسال، گواه بیش از سه هزار گردشگر داخلی نیز بوده است. از این میان، بیست و هشت گردشگر به تازه‌گی به هرات سفر کردند. مولوی رحمت الله محمدی آمرتوریزم ریاست **ص**

سخن انیسی

انانیت و خودخواهی!

انانیت، خودبینی و خودخواهی صفتی است که منزلت انسان را پایین می‌آورد و مرضی است که آدمی را از عرش عزت، به فرش ذلت تنزیل می‌دهد. این صفت زشت، از شیطان گرفته تا فرعون و از ابوجهل و ابولهب گرفته تا فرعون‌های معاصر را ذلیل کرده است و با گذشت هرروز آنان را زار و زبون می‌گرداند. روس و امریکا با انانیت، کبر و غرور در افغانستان تجاوز کردند و با امکانات زیاد و وسایل فراوانی که داشتند، این ملت فقیر و مستضعف را با فجع‌ترین شیوه کوبیدند و ظلم و ستم بزرگی را در حق این ملت مسلمان روا داشتند. اما خدای حکیم آنان را در مقابل این ملت فقیر و قهرمان، مغلوب گردانید و آخرالامر با جهان رسوایی و روسیاهی شکست سخت و ننگینی را متقبل شدند و پا به فرار نهادند. خوانندگان گرامی! ما، در دوران جهاد علیه روس‌ها و کمونیست‌ها و پس از آن، دیدیم که رهبران جهادی به مقام‌های بلندی از قدرت، جاه و امکانات رسیدند و در بین جامعه از جایگاه ویژه و بلندی برخوردار شدند. اما برخی از این رهبران، قدر نعمت الهی را ندانستند و به مرض انانیت، خودبینی و جاه‌طلبی مبتلا شدند. این مرض آخرالامر همه چیز را از رهبران قدرت‌خواه **ص**

اداره ملی احصائیه و معلومات: سال گذشته بیش از ۶۲ هزار تذکره در ارزگان توزیع شده است

اداره ملی احصائیه می‌گوید، سال گذشته در ولایت ارزگان برای ۶۲ هزار و ۸۰۸ تن از هم‌وطنان تذکره برقی و کاغذی توزیع شده که شامل ۳۱ هزار و ۲۴۶ تذکره برقی و ۳۱ هزار و ۵۶۲ تذکره کاغذی می‌گردد. مولوی عبدالظاهر راشد، رئیس احصائیه و معلومات ارزگان می‌گوید: روزانه حدود یک‌هزار و ۲۰۰ متقاضی به این ریاست برای دریافت خدمات مربوط **ص**

د ثور د اوومې او اتمې پېښې

لیکنه: محمدعلي عظمت

کول، نو مجاهدینو هم د مرتد رژیم پر مزدورانو زرونه یخول.

هوکی! شورویان منتظر و، چې په افغانستان د کمونیستانو وار پار خطا شي څو دوی بر بنده نظامي مداخله وکړي، نو لومړی یې له یوه کاله او څو میاشتو واکمني کولو وروسته ملګری نورمحمد تره کی د هغه وفادار شاکرد (حفیظ الله امین) په واسطه په ډېره نا اشنا طریقه وواژه او خان یې د افغانستان د تاج و تخت واکمن کړ، هغه په نویو شعارونو مصونیت، عدالت او ۰۰ سره د کمونیزم خدمت ته ملا وتړله؛ که تره کی د هرات ټولونه، د کونړ د کرهالې قتل عام او نورې په لسګونو تراژیدي ترسره کړې، نو امین هم صرفه ونه کړه، د آزاد ولس او خپلواک ملت له بمبارولو پرته یې د دولس زرو (۱۲۰۰۰) بندیانو لېسټ پر کورنیو چارو وزارت باندې راوخراوه، چې هغوی یې پر شهادت رسولی وو. (د ۱۳۵۸ لرم/عقرب دریمه)

د امین د واک شپې ورځې هم رالنډې شوې او د ۱۳۵۸ هـ ش د مرغومي اجدي په شپږمه (۶) د اتحاد جماهير شوروي یو لک او څلوېښت زره (۱۴۰۰۰۰) عسکرو پر افغانستان باندې راوډانګل، امین یې د خپلې کورنۍ له ډېرو غړیو سره له نېغه تېر کړ او د امپریالیزم په کوداکتوب یې ونوماوه، هغوی (شورویانو) بېرک کارمل د تاشکند له رادیو راوغږاوه او بیا یې افغانستان ته له شوروي ۷ مخ

او رفیقانو یې د افغان مسلمان ملت خلاف وسلې او د تعذیب او شکنجې وسایلو ته لاس کړ او په ټولوژنو، تري تم کولو، بندي کولو او مهاجرولو یې هیڅ صرفه ونه کړه. نو مسلمان ولس هم د علماؤ په فتوی باندې له کودتا څخه درې ورځې وروسته جهاد پیل کړ، د جهاد سنګرونه ورځ تر بلې پراخېدل او کر مېدل، له غرونو څخه کلیو ته، له کلیو او ښارونو، د ولسوالیو او ولایتونو تر مرکزونو پورې ورسېدل. که کمونیستانو په ولس باندې بمبارونه

پوره شو، چې په دې ترڅ کې دوه ځله یرغلګرو (شوروي اتحاد او امریکا) پر کران هېواد باندې ناروا یرغلونه وکړل او په لکونو افغانان د دې کودتا او یرغلونو په پایله کې په شهادت ورسېدل، سرو کمونیستانو چې کودتا وکړه، ستر مرتد نورو محمد تره کی یې د کابل په تخت کېناوه، نوموړي هم یو په بل پسې فرمانونه جاري کړل، چې ټول د اسلام له مبین دین سره ټکر و او د دوی د نظام مرتد څېره ترې څرګنده شوه. مرتد او زندیق تره کی او ملګرو

ورکړ، هماغه و چې د حکومت لخوا یو شمېر لویان یې ونیول شول. ولې ځینې لور پوري حزبي کمونیستان له بنده بهر پاتې وو، هغوی د ۱۳۵۷ هـ ش د غوايي/ثور په اوومه پر سردار محمد داود خان باندې خونړی کودتا وکړه، د هغه د کورنۍ ۷۰ تنه یې شهیدان کړل او د دوی (کمونیستانو) له کودتا وروسته په کران هېواد کې د زندیقانو له لوري قتل و قتل، ټولوژني، ترورونه، مهاجرتونه او د مسلمانانو شهیدول پیل شول، چې دا دې نې یې (۴۶م) کال

د یاد کونډ مخکښان: نور محمد تره کی، حفیظ الله امین، بېرک کارمل، میر اکبر خیبر، اناهیتا راتب زاد، بارق شفیعی، دستګیر پنجشیری، سلیمان لایق او نور وو. له دې پلټیو څخه نه ولسي کړی خلاصې وې او نه علمي، پوهنیزې او ښوونیزې حلقې، بلکې هر ځای یې خپل پلویان پیدا کړي او د افغانانو د بېلازې کولو لپاره یې نرم او چرب دامونه غورولې وو، نجسو کمونیستانو د افغانستان تر پارلمانانه پورې پښې اوږدې کړې وې، بېرک کارمل او څو نور د پارلمان غړي وو او تل به یې په پارلمان کې د اسلام مقدس دین پورې خنډل او ملنډې یې پرې وهلې. همداراز مطبوعات یې هم لرل او په خپله ورځپاڼه کې یې پر لېږن باندې درود ووايه او د (مرد نه زنه) فلم یې وښوده، چې د رسول اکرم صلی الله علیه وسلم توهین یې په کې کړی و.

د کران هېواد واکمنانو له دواړو سره توازن ساته او د سیاست په اصطلاح له دواړو لوریو سره یې ډیپلوماتیکې اړیکې لرلې او هېواد یې د ناپیليو هېوادونو غورځنګ په لومړي کتار کې درولی و. د سرو شورویانو استخباراتو (K.G.B) زموږ په هېواد کې غلامان او څیره خواره کوداکیان پیدا کړل، د امپریالیزم دعوی دارانو هم یو شمېر پلویان لرل او د کمونیستانو په اصطلاح د نریخور امپریالیزم لپاره یې کار کاوه؛ خو د کې. جی. بی پرېڅي ډېر ژر منظم شول، گوند یې جوړ او «د افغانستان خلق ډیموکراتیک» نوم یې پرې کېښود، چې ریښې یې تر ملکي او نظامي ادارو پورې وغځولې، د (کور، کالي، دودې) غور شعار یې پیل کړ.

بد دادن دختران

حبیبي صالحی

بین می رود و مفسد ترجیح می یابد (بحر).

در جامعه افغانی مشاهده شده و تجربه نیز ثابت کرده که در چنین نکاح ها اصلا مصلحتی برای عاقدین و به ویژه برای خانم دخترانی که در بدل صلح داده می شوند، وجود ندارد؛ بلکه این چنین نکاح ها، سراسر جور و ظلم و مفسد را در پی دارد. چنین دختران همواره مورد تحقیر خانواده خسر قرار دارند. افراد خانواده به نگاه بغض و دشمنی و حقارت به سوی او نگاه می کنند. تعامل انسانی با وی ندارند. با وی رفتار خشن می کنند. هنگام مواجهه با وی، سخنان پوچ و زشت می گویند. چنین رفتار ها و گفتار ها گاهی منجر به قتل و کشته شدن وی می گردد. ظلم ها و ستم های گوناگون بر آنان صورت می گیرد. این گونه خانم دختران یا خود را خود کشی می کنند و یا که افراد دیگر خانواده ای خسر و حتی شوهران وی را می کشند. از این جهت، فقهای کرام با نگاه ریز بینانه و حکیمانه شان، چنین نکاح ها را حرام تلقی کرده اند.

ترجمه: و آدم آزاد، مال دارای قیمت نیست.

۳- در صورتی که معلوم شود، شوهر نسبت به خانم خود، عدالت و انصاف را رعایت کرده نمی تواند و از وی ظلم و ستم صورت می گیرد، چنین نکاح برای افراد، حرام است.

علامه علاء الدین محمد بن علی حصکفی رحمه الله می نویسد: ترجمه: نوع چهارم نکاح، نکاح مکروه است که در آن خوف جور و ظلم وجود داشته باشد؛ پس اگر جور و ظلم یفتی باشد، نکاح حرام است. علامه این عابدین شامی رحمه الله می نویسد: ترجمه: اینکه فرمود: نکاح در صورت خوف ظلم و ستم، مکروه است، منظور از آن مکروه تحریمی است (بحر). این که فرمود: اگر یقین باشد، منظور این است که در صورت یقین ظلم و ستم، عقد نکاح حرام است؛ زیرا نکاح به خاطر مصلحت حفاظت نفس از گناه و حصول ثواب، مشروع شده است و با ظلم و ستم، آدمی گنهکار می شود و حرام بسیاری را مرتکب می گردد، پس مصلحت ها از

علامه علاء الدین کاسانی رحمه الله می نویسد:

ترجمه: شرافتی که به مصالح علیه بر می گردد، چند گونه است: یکی از آنها این است که مصالح علیه مال باشد، پس صلح بر شراب، خودمرد، خون، شکار حالت احرام و در حرم، و هر آن چیزی که مال نباشد، صحیح نیست؛ زیرا در صلح معنای معاوضه وجود دارد، پس هر آنچه که در داد و ستد ها نمی تواند عوض قرار گیرد، صلاحیت بدل صلح را نیز ندارد. همچنان اگر بر برده ای صلح صورت گرفت و بعداً روشن شد که او آزاد است، این صلح نیز درست نیست؛ زیرا روشن است که صلح بر محل آن قرار نگرفته است.

علامه علاء الدین عبدالعزیز بخاری رحمه الله می فرماید: ترجمه: مسلماً بیع در ذات خود از مواردی است که به آن مصالح تعلق می گیرد؛ اما شریعت چون محل بیع را در حالت عقد بر مال متقوم منحصر نموده است، آدمی آزاد مال نیستند و محل بیع قرار نمی گیرند. شمس الانمه سرخسی رحمه الله می نویسد:

سرپرستان را ثابت می کند؛ بنابراین در چنین قضایا عقد نکاح منعقد نمی گردد. به دلایل زیر:

۱- هنگامی که پدر سوء الاختیار ثابت شود، نکاح وی منعقد نمی گردد. شیخ نظام الدین بلخی برهانپوری و گروهی از علماء رحمهم الله چنین می فرمایند: ترجمه: اختلاف نظر در صورتی است که سوء اختیار بودن پدر با بی حیایی، دیوانگی و فسق وی، روشن نباشد؛ اما اگر روشن شد، نکاح وی به اجماع علماء باطل است.

علامه ابن عابدین محمد امین بن عمر شامی رحمه الله چنین می فرمایند: ترجمه: اینکه فرمود: مجانته و فسقا... در شرح مجمع آمده که اگر سوء اختیار بودن پدر از جهت حماقت و طمع پول، دانسته شد، عقد نکاح وی با اجماع منعقد نمی گردد.

۲- این دختران، انسان های آزاد هستند، مال نیستند؛ پس دادن آنها در بدل صلح، صحیح قرار نمی گیرد؛ زیرا بدل صلح باید چیزی باشد که مال باشد و این دختران و انسان های آزاد مال نیستند.

با دختران نهایت ظلم و بی انصافی صورت می گیرد و از جهت نبود هماهنگی میان دختر و پسر، زندگی آینده آنان به تلخی مواجه می شود و زندگی باهمی شان به مشکل دچار می گردد، علاوه از این، مفسد دیگری نیز وجود می داشته باشد؛ بنابراین، از بین بردن این چنین رواج حتمی و لازمی است.

ب: اگر در دادن دختر در بدل صلح با انجام عقد نکاح، پدران و سرپرستان، سوء الاختیار ثابت نشوند، این نکاح دختران در هنگام بدل صلح منعقد می گردد؛ اما چنین صورتی اصلا امکان ندارد؛ زیرا تعریفی که از سوء الاختیار در بالا گذشت، در بدل صلح متحقق نمی گردد؛ چراکه پدران و سرپرستان خانواده ها گرچه طمع پول نداشته باشند؛ اما هیچگاهی در چنین موارد مصالح زندگی حال و آینده دختران را در نظر نمی گیرند؛ بلکه مصالح دیگران در نظر گرفته می شود و این حالت به چشم سر مشاهده گردیده و ده و صدها قضیه گواه مسئله است. این خود، سوء الاختیاری پدران و

صلح باید مال باشد و دختران آزاد که انسان آزاد هستند، مال نیستند و نمی توانند بدل صلح قرار گیرند؛ بنابراین، در جریان مصالحه، صلح بر دادن دختران و خواهران که به آن عنوان «بد» را می دهند، جواز ندارد، اما اگر دختران و خواهرانی را به هنگام صلح «بد» داده می شوند، نکاح کرده و به طرف مقابل داده شود، با آنکه نکاح صورت می گیرد و از دو صورت حال خالی نیست و هر دو صورت قرار زیر که بیان می گردد، جواز ندارد:

الف: اگر در دادن دختر در بدل صلح با انجام عقد نکاح، پدران و سرپرستان خانواده ها، سوء الاختیار ثابت شدند، این نکاح از اصل منعقد نمی گردد، بلکه این عقد باطل است. منظور از سوء الاختیار پدر و سرپرستی است که به خاطر طمع پول یا از جهت حماقت، فائده خود را بر فائده دختر یا خواهر ترجیح دهد و در زندگی آینده نفع دختر را اصلاً در نظر نگیرد. در چنین صورتی، دختر را در بدل صلح دادن جائز نیست؛ زیرا اکثر اوقات در این موارد

صلح و صفا در میان مسلمانان به ویژه به هنگام نزاع و کشمکش ها، یکی از فرامین تأکیدی خدا جل جلاله و از فرمایش های زیبا و تاکیدی پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم است. آنجا که خدای تعالی می فرماید: ترجمه: و اگر دو گروهی از مؤمنان با یکدیگر به جنگ برخاستند، میان شان آشتی کنید. نیز می فرماید: ترجمه: و آشتی کردن، بهتر است.

پیامبر اکرم صلی الله علیه وآله وسلم می فرماید: ترجمه: صلح و آشتی میان مسلمانان جائز است؛ مگر صلحی که حرام را حلال و حلال را حرام گرداند. و مسلماً مسلمانان بر شرایطی که قرار می دهند، درست است، مگر شرطی که حرام را حلال و حلال را حرام قرار دهد. طبق رواج برخی اقوام و ملت ها و به ویژه ملت افغانستان، به هنگام صلح و آشتی در میان خانواده های متخاصم، دختران را به عنوان بد و بدل صلح، به طرف متخاصم و متضرر می دهند. این دادن دختران در بدل صلح، از نگاه شرعی جائز نیست؛ زیرا بدل

اخلاق؛ اوج رسیدن به ارزش‌ها

محمد نسیم عمری

همان‌طور که قرآن کریم برای فرد و جامعه، اصول و قواعد اخلاقی وضع کرده، چهاردیواری خانواده، که مهم‌ترین کيان جامعه می‌باشد، را از هر طرف با برنامه‌های اخلاقی زینت داده است و قرآن کریم کریم پس از بنای ساختار اخلاقی فرد، خانواده و جامعه، آن‌ها را به مرحله‌ای بالاتر راهنمایی می‌کند و آن چیزی جز برپایی حکومت و نظامی بر اساس ویژگی‌های اخلاقی و قانونی کتاب آسمانی نیست.

فرامین اخلاقی و رستخیز که شرافت و کرامت هر فرد را تضمین کرده، دود خودکامگی و فرعون‌منشی را از جامعه زدوده، آزادی و احترام افسراد جامعه را به‌طور کامل حفظ می‌کند و در این راستا قرآن کریم روابط اخلاقی متقابل بین رهبر و ملت، و اصول و قوانین اخلاقی در رابطه با نحوه برخورد با ملت‌های دیگر، وضع کرده است.

اخلاق در آئینه‌ی احادیث پس از اینکه جایگاه اخلاق را از منظر قرآن کریم مورد بحث و بررسی قرار دادیم، اینک به گفتارهای رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم در این باره توجه فرمایید:

پیامبر اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم چون نزد بشریت آمدند دعوت خود را چنین معرفی نمودند:

من تنها از این جهت فرستاده شده‌ام تا ویژگی‌ها و مرام‌های والای اخلاقی را کامل کنم.

کامل‌ترین مؤمنان از نظر ایمان کسی است که اخلاقش از همه بهتر باشد. هیچ چیزی در روز قیامت در ترازوی بنده‌ی مؤمن سنگین‌تر از اخلاق نیکو نیست و خداوند (ج) زشت می‌دارد [انسان] بدکردار و بدگفتار را.

تربیت اخلاقی از چنان حساسیتی برخوردار است که پیامبر اسلام صلی‌الله‌علیه‌وسلم مجاهد واقعی، شخصی را معرفی می‌کند که با رذایل به مبارزه بر می‌خیزد؛ چنانچه می‌فرماید: «مجاهد واقعی کسی است که با نفس خویش مجاهده و ستیز کند».

همچنین پیامبر صلی‌الله‌علیه‌وسلم به بزرگواری اخلاقی فرا خوانده می‌فرماید: «تقوای خدا را پیشه کن هرکجا که باشی، به دنبال هر بدی کار نیک را انجام ده، آن را بزدا و با مردم با اخلاق نیک رفتار نما».

چنانچه حضرت جابر رضی‌الله‌عنه روایت کرده که رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم فرموده‌است: «همانا از محبوب‌ترین و نزدیک‌ترین شما در مجلس من روز قیامت، خوش‌اخلاق‌ترین شما می‌باشد».

در جای دیگری از رسول اکرم صلی‌الله‌علیه‌وسلم روایت شده است: آن‌کس که سخن باطل و زورگویی را رها نمی‌کند، الله را هیچ نیازی نیست که خوردن و نوشیدن او را باز دارد. در پرتو این احادیث به‌خوبی می‌توان درک کرد که اخلاق از دیدگاه اسلام چه جایگاهی دارد؛ ولی متأسفانه امروزه عموم مسلمانان به‌جای خود، افراد متدین و کسانی که به عبادات نوعی اهمیت قابل‌اند نیز درباره‌ی اخلاق، بسیار بی‌تفاوت به‌نظر می‌رسند؛ بعضی چنین می‌پندارند که عمل به تمام احکام فقط برای کسانی لازم است که می‌خواهند به بالاترین درجه‌ی کمال، دست یابند؛ اما برای نجات، نماز و روزه کافی خواهد بود؛ در صورتی که صفحه ۷

بعثت خود می‌فرماید: من برای تکمیل خوبی‌های اخلاق مبعوث شده‌ام. به‌راستی او خود در این طریق الگوی تمام‌عیار و اسوه‌ی ارزشمندی بود، تا آن‌جا که خداوند (ج) در توصیف ایشان می‌فرماید: و تو بر اخلاق عظیم و برجسته‌ای هستی».

علامه اقبال لاهوری چه زیبا می‌سراید: از بهارش رنگ و بو باید گرفت بهره‌ای از خلق او باید گرفت آن‌که مهتاب از سر انگشتش دو نیم رحمت او عام و اخلاقش عظیم هر جامعه‌ای برای برقراری استقرار و ثبات، نیاز به برخی ضوابط و قوانین اخلاقی دارد که ضایع شدن آن‌ها باعث پاره شدن نخ می‌گردد که افراد جامعه را به هم پیوسته است؛ قرآن کریم مجموعه‌ای از قواعد و اصول اخلاقی را در این زمینه وضع کرده که هر فطرت و سرشت پاکی در مقابل آن‌ها به پاس احترام خواهد ایستاد.

سلوک رفتاری فرد در قرآن کریم از ناحیه‌ی دستورات و قوانین سازنده، معرفی منطقی‌ی ممنوعه و منطقی‌ی آزاد مورد بحث قرار گرفته است و در منطقی‌ی ممنوعه (تابلوی ایستگاه) جلوی هر صفت رفتاری ویرانگر و اخلاق زشت قرار می‌گیرد، قرآن کریم از پیروان خود می‌خواهد این صفات را به‌کلی از شخصیت خود پاک کنند و در کنار ضوابط و قوانین اخلاقی بالا، قرآن کریم اساس‌نامه‌ی اخلاقی برای هر شخص مقرر می‌کند تا در تمامی مراحل زندگی شخصی مورد اجرا قرار گیرد.

این‌گونه مسائل که در ظاهر بسیار شخصی و خاص فرد است، در ساختار سلوکی او بسیار مؤثر و بیانگر شخصیت او می‌باشند؛ از آن جمله: آرام سخن گفتن، سلام قبل از داخل شدن، جواب سلام با عباراتی بهتر از سلام، اجازه گرفتن قبل از دخول بر حوزه‌ی دیگران، احترام مجلس، سخن شیرین و مؤدبانه و اجازه گرفتن قبل از انصراف.

در سلوک فردی، منطقه‌ای نیز به‌عنوان منطقه‌ی آزاد یا دایره‌ی جواز مطرح شده که عبارت است از: استفاده و لذت بردن از تمامی طبیعت و چیزهای پاک و پسندیده است؛ و در رابطه با سلوک اجتماعی نیز قرآن کریم «تابلوی ایست» خود را جلوی مجموعه‌ای از اخلاقیات زشت و ویرانگر قرار داده، تا شاید فرد از آن محدوده تجاوز کرده، باعث اختلال در روند ساختار سلیم جامعه گردد و امنیت و آرامش مردم به‌هم بخورد.

تعلیم کتاب؛ آموختن حکمت: نبی مکرم اسلام صلی‌الله‌علیه‌وسلم درباره‌ی فلسفه‌ی

و افعال حمیده (هستی). خداوند (ج) سبحانه و تعالی اخلاق شایسته را وسیله‌ای برای دستیابی به درجات بالای بهشت قرار داده است؛ چنانچه می‌فرماید: [با انجام اعمال شایسته و بایسته] به‌سوی آمرزش پروردگارتان و بهشت بشتابید و بر همدیگر پیشی گیرید که بهای آن [برای مثال هم‌چون بهای] آسمان‌ها و زمین است و [چنین چیز با ارزشی] برای پرهیزگاران تهیه دیده شده است. آن کسانی که در حال خوشی و ناخوشی و ثروت‌مندی و تنگ‌دستی، به احسان و بذل و بخشش دست می‌بازند و خشم خود را فرو می‌خورند و از مردم گذشت می‌کنند و [بدین وسیله در صف نیکوکاران جایگزین می‌شوند و] خداوند (ج) [هم] نیکوکاران را دوست می‌دارد».

خداوند (ج) ما را به داشتن اخلاق وارسته و نیک امر می‌نماید: نیک و بدی یکسان نیست [هرگز بدی را با بدی و زشتی را با زشتی پاسخ مگوی؛ بلکه بدی و زشتی دیگران را] با زیباترین طریقه و بهترین شیوه، پاسخ بده؛ نتیجه‌ی این کار آن خواهد شد که کسی که میان تو و میان او دشمنی بوده است، به ناگاه همچون دوست صمیمی گردد».

قرآن کریم مجید فلسفه‌ی بعثت خاتم‌الانبیاء علیهم‌السلام را تعلیم و تربیت انسان‌ها و تکمیل مکارم و محاسن اخلاق بر شمرده است و کسی است که در میان جمعیت درس نخوانده، رسولی از خودشان برانگیخت که آیاتش را به آن‌ها می‌خواند و آن‌ها را تزکیه می‌کند و به آنان کتاب (قرآن کریم) و حکمت می‌آموزد هر چند، پیش از آن در گمراهی آشکار بودند».

در این آیه چهار وظیفه برای رسول‌الله صلی‌الله‌علیه‌وسلم بیان گردیده که در واقع او ارمغان‌آور این چهار نعمت بسیار بزرگ برای بشریت است: تلاوت آیات قرآن کریم کریم؛ پرورش اخلاق؛ یعنی آن‌حضرت صلی‌الله‌علیه‌وسلم با کمک آیات الهی بر کمالات معنوی و مادی پیروان خویش می‌افزاید و روح‌شان را رشد و ترقی می‌دهد، گل‌های فضیلت را بر شاخه‌ی وجودشان آشکار می‌سازد و انواع صفات زشت را که در عصر جاهلیت، جامعه‌ی آنان را فرا گرفته بود، می‌زداید.

تعلیم کتاب؛ آموختن حکمت: نبی مکرم اسلام صلی‌الله‌علیه‌وسلم درباره‌ی فلسفه‌ی

اسلام در پی پایه‌ریزی جامعه‌ای پارسی و با تقوا است که حرکات و سکنات آن برای رسیدن به اوج ارزش‌های اخلاقی و مثال‌گرای است، جامعه‌ای که بشریت می‌تواند با دیدن آن پروردگار و خالق خود را بشناسد و جامعه‌ای که با زبان ارزش‌های رفتاری، همه را به‌سوی الله متعال دعوت می‌کند.

قرآن کریم کریم و ست‌نبوی ضمن معرفی مفاهیم و ارزش‌های عمومی اخلاق، در دو مرز نور و ظلمت؛ چون: خوبی و بدی، حق و باطل، زشتی و زیبایی، تقوا و پرهیزگاری، زهد و پارسایی، عدل و انصاف، استبداد و ظلم، از ویژگی‌های اخلاقی اسلام سخن گفته و فرق آن با دیگر مکاتب‌ها را روشن نموده است و فهم و درک درست و علم و دانش، کردار نیک و گفتار نیکو را به عنوان روش‌هایی که ارزش‌های اخلاقی را در جامعه پیاده می‌کنند، معرفی کرده است و با شدت با عناصر ویران‌گر اخلاقی؛ چون: خواهشات نفسانی، شیطان و اهریمن خراب‌کار، دنیاپرستی و مادی‌گری در ستیز است، دنیا را مزرعه‌ی آخرت شمرده، عمران و سازندگی آن را از اهداف خلقت انسانی معرفی کرده است، تنها از مؤمنان خواسته با آن به عنوان یک وسیله، نه هدف برخورد کنند.

واژگان کلیدی: اخلاق، کردار، گفتار، تزکیه و تربیت. روزه از خورد و نوش نیست؛ روزه از بدگوی و بی‌هودگی‌هاست، اگر کسی به وی دشمنی داد یا بدی نمود بگوید: من روزه‌ام».

همان‌طور که حج، کنفرانس سالانه‌ی وحدت و هماهنگی، برادری و برابری بشر برای رسیدن به معانی اخلاقی است: «حج [واجب] در ماه‌هایی معین است؛ پس هر که در این ماه‌ها حج می‌گردد، بایست آنچه میان زن و شوهر روا است را ترک کند و کار ناروا [مانند: دروغ و بدگویی] را ترک کند و مجادله نکند و شما هر کار نیک کنید الله بر آن آگاه است و توشه [تقوا برای راه آخرت] برگزید که بهترین توشه‌ی این راه تقوا است و از من پروا کنید ای صاحبان عقل»

اخلاق از منظر قرآن کریم اسلام دین اخلاق پسندیده است، انسان‌ها را به داشتن چنین اخلاقی فراخوانده و به پرورش جامعه‌ی اسلامی بر مبنای اخلاق پسندیده، علاقه‌مند می‌باشد، خداوند (ج) متعال پیامبر خود را چنین تعریف و تمجید می‌نماید: تو دارای خوی سترگ (صفات پسندیده

مطبوعات دیوه ملک د فعالیتونو خرگنده هینداره

حیات الله حلیم

د پخوا په پرته نه یوازې په افغانستان، بلکې په ټوله نړۍ کې مطبوعات او رسنۍ دومره پرمختللي چې نړۍ ته یې یوه کوچني کورهيثيت وربښلی دی، همدا وجه ده چې د اهميت اومهميت له مخې مطبوعات اوس په نړۍ کې د څلورمې قوې په توگه پېژندل شوي، حق هم داسې دی ځکه مطبوعات دي چې يو ملک په فرهنگي، سياسي، اقتصادي اودادبي برخو کې نورو ملکونو ته ورپېژني.

په افغانستان کې مطبوعاتي فعاليتونه د نورې نړۍ په څېر (يوه نيمه) پېړۍ اوږده مخينه لري چې د زمانې په تېرېدوسره يې خپل د ودې او پرمختگ پړاوونه د زياتو ستونزو په غېږه کې يو پر بل پسې ترپېښو کې اود نړۍ له نورو هېوادونوسره په سيالي يې ځان تراوسني ځايه را رسولی دی. په نړۍ کې د ليک ترپيدايښت وروسته په ليکلي ډول د اطلاعاتو رسول پيل شول، بيا وروسته په ځينو هېوادونو کې قلمي جريدې دود شوې، کله چې د چاپ سيستم اختراع شونو مطبوعاتي فعاليتونو وده وکړه اود نړۍ په گڼو هېوادونو کې يو پر بل پسې خپرونې را منځ ته شوې، ورځپاڼې، جريدې او مجلې چاپ شوې اود مطبوعاتو د سمون او کنترول لپاره منظمې اوڅانگې لويې او وړې ملي ادارې جوړې شوې، زموږ په هېواد کې مطبوعات تر ۱۸۷۰ زېږديز کال وروسته د امير شيرعلي خان په وخت کې د شمس النهار جريدې په خپرېدلو سره پيل شول چې په ۱۸۷۸ کال د انگرېزانو د دوهم تېري پرمهال ناڅاپه د اخبار او کتابونو خپرېدل بند او مطبعي ويجاړې شوې په ۱۹۰۶ کال کې سراج الاخبار خپرېدل يوداسې څرک و چې له لومړي گڼي وروسته د انگرېزانو په نېغه لاسوهنه توقيف او خپرېدل يې بند شول دا ځکه چې انگرېزان ددغه اخبار له لارې د افغانانو له ذهني تنويرېدل، د امان الله خان د واکمنۍ په مهال په ټول هېواد کې تر شل زياتې مجلې جريدې او ورځپاڼې خپرېدې خو کومه مستقله دولتي اداره يې نه درلوده او هرې خپرونې به په خپله خپل کار کاوه، په ۱۹۲۰ کال د امان افغان چلونکي سيد قاسم رښتيا وټاکل شو او شپږ کاله يې دا جريده وچلوله، په دغه دوران کې دده له نامه سره د مطبوعاتو د رييس کلمه هم وليکل شوه اودا ښيي چې دولت غوښتل د افغانستان د مطبوعاتو ادري لپاره يوه څانگه او مستقله اداره جوړه کړي اوداهم ښيي چې ددغه رياست لپاره ارواښاد سيد قاسم رښتيا ټاکل شوی و خو له اوږده لټون سره سره دده د رياست د زمانې فعاليتونه ونه موندل شول اودا ښيي چې دا اداره يوازې د کاغذ پرمخ پاليسي جوړوونکې اداره پاته شوې وه، همدا وجه وه چې څه وخت وروسته د مطبوعاتو د رياست دا جمله «دامان افغان» د جريدې (مدیر) له څنگ نه ليرې شوه خو له اوږدې مودې وروسته په افغانستان د مطبوعاتو فعاليت په رښتني توگه مخ په خپلېدو شو ځکه کڼې جريدې ورځپاڼې مجلې چاپ شوې د (اصلاح) ورځپاڼه را منځ ته شوه، انيس بېرته خپور شو، د اقتصاد، کابل، حى الفلاح، سالنامه کابل اونورې خپرونې را ووتې په ۱۳۲۸ کال د هېواد ورځپاڼه پرفعاليت پيل وکړ، خو بيا هم هرې خپرونې خپله څانگه مطبوعاتي سياست او اداره درلوده، همدا راز دولايتونو چاپي خپرونو هم مرکز ته ورته بڼه درلوده، د هرات اتفاق اسلام، دکندهار طلوع افغان، د ننګرهار اتحاد مشرقي، د مزار شريف بيدار، خپرونې له خپلو ولايتونو سره تړلې او په خپلو پاليسيو خپرېدلې.

د مطبوعاتو د کډوډۍ د مخنيوي لپاره او ددې لپاره چې خورې وړې خپرونې تر يوه واحد او متحد چتر لاندې راوستل شي د ۱۳۱۸ کال د مرغومي د مياشت په ۱۵ نيټه د کابل د ادبي انجمن پر بنياد د مطبوعاتو د رياست خښته کښودل شوه، چې رييس يې ارواښاد علامه صلاح الدين سلجوقي اومرستيال يې علامه عبد الحى حبيبي اوسلاکار يې ارواښاد ملک الشعرا قارى عبد الله خان وټاکل شول او د خپرونو عمومي مديريت، د آژانس مديريت، د پښتو ټولني عمومي مديريت، د تاريخ مديريت، د صحافت مديريت اود دراديو ادارې په نوم تشکيلات يې درلودل چې هر مديريت څانگه وظيفې درلودې اوتولو به په کله د خپل منځي مهال وپس له مخې کار کاوه اوپه دې توگه د مرکز او ولايتونو ټول مطبوعاتي فعاليتونه تړوه واحد او متحد چتر لاندې را غل، د نشراتو رياست دخپرونو د لښه والي پراختيا او پرمختيا لپاره د مرکز او ولايتونو خپرونو ته لايحې جوړې کړې، سر مقالې اونور مضامين به يې ورته تهيه کول د نظمي اونثري خپرونولارې چارې به يې وربښودې د ورځپاڼو د لمنولپاره به يې ناولونه ژباړل او د ولايتونو جريدو ته به يې لازمي لارښوني ليرلې، له مطبوعاتو سره د همکارۍ لپاره يې ليکوالان وهڅول، د مطبوعاتي همکارانو لپاره يې د کلتوجايزو ټاکل په پام کې نيول، داملا اوانشا د سمون لپاره يې د تنفيذ د اصولو کتابچې خپرې کړې او په دې توگه يې په ۷مخ

اختلاط زنان با مردان؛ باعث بروز فتنه‌ها

احمدالله مهاجر

ترویج فرهنگ غربی باشید و مردم را به‌سوی آن ترغیب دهید، ما همچون سد فولادی در برابر شما ایستادگی نموده و جوامع خود را از لوث آن فرهنگ متعفن، پاک می‌گردانیم. فرجام سخن اینکه، امارت اسلامی افغانستان در زمینه‌های آموزشی و غیرآموزشی، در صدد ترویج فرهنگ نجیب اسلامی بوده و هرگونه نکته‌ای که با شریعت اسلامی مخالف باشد، پذیرفتنی نیست و هرگز فرهنگی را که غرب خواهان آن است و به‌خاطر رسیدن به آن بیست‌سال متواتر، به میلیون‌ها دالر مصرف نموده بود، نخواسته و بلکه هرگونه اقدامی که در آن مایان باشد، به‌خاطر از بین بردن آن خواهیم انجام داد و در اخیر باید گفت که بر حکومت اسلامی و تمامی افرادی که در این راستا مسئول هستند و بر تمامی سرپرستان لازم می‌باشد که دختران و پسران را در تمامی ابعاد؛ محیط آموزشی و غیرآموزشی جدا ساخته و در تربیت و حاکمیت اسلامی بر آنها کوشا باشند؛ تا باشد آنها در محیط پاکیزه، عقیف و نجیب رشد نموده و جامعه نیز از فاسد اخلاقی در امان گردد و بالآخر امت اسلامی از دامی که عنکبوت استعمار و دشمنان غربی برای ایشان تنیده اند، رهایی یابند.

دارند، ۱۲۰ هزار طفل به‌صورت نامشروع به دنیا آورده‌اند. مجله مذکور بر اساس گفته‌های مربی اجتماعی «مارگارت اسمیت» می‌گوید: «دختران مکاتب و پوهنتونها در حال حاضر فقط به احساسات و امیال خود فکر می‌کنند، در حدود ۶۰٪ دختران در امتحانات رد شده اند؛ این ناتوانی فکری به آن علت است که بیشتر این محصلان درعوض اینکه به فکر درس و آینده خود باشند، به فکر مسایل جنسی هستند.»

۳- «دکتر «ادیت هوکر» در کتابش به‌نام «قوانین جنسی» می‌گوید: «امروزه حتی در بین قشر تحصیل کرده هم، امر عادی و عجیب نیست که دختران هفت و یا هشت‌ساله دوست‌پسر داشته باشند و چه‌بسا با آنان عمل جنسی انجام داده و مرتکب فحشا شوند!» وی برای اثبات مدعای خود اسناد زیادی را ارائه می‌دهد. پس بنگرید، این است نتیجه‌ی تمدن و فرهنگ غربی که امروز ما را به‌سوی آن فرا می‌خوانند. برای افراد گروه سوم همین اندازه کافی است که بگوییم؛ اسلام دین کامل و مکمل است و هر آنچه را بدان فرمان می‌دهد بر تمامی ما مسلمانان لازم می‌شود تا آن را به‌صحنه اجرا درآوریم و هرچند که شما در صدد

۱- شهید اسلام، سید قطب (رحمه‌الله) در کتاب خود «اسلام و صلح جهانی» می‌گوید: «نسبت دختران حامله، در مکاتب یکی از شهرهای امریکا به ۴۸٪ رسیده است.»

چاپ چهارم این کتاب در سال ۱۳۶۸ ه.ش. از سوی انتشارات «دفتر نشر فرهنگ اسلامی» منتشر شده است؛ امروز که به‌چند درصد رسیده باشد!!!

۲- روزنامه لبنانی «أحد» در شماره ۶۵۰، در مورد رسوایی و فجایع جنسی در پوهنتونها و پوهنشی‌های امریکا چنین می‌نویسد:

«فجایع و فضایح جنسی در پوهنتونها و پوهنشی‌های امریکایی در میان دختران و پسران محصل روز به‌روز بیشتر می‌شود.»

«محصلان پسر در یک گردهمایی فریاد می‌زدند که ما دختر می‌خواهیم تا خوشگذرانی کنیم.»

«حمله شبانه‌ی محصلان پسر بر لیلیه دختران و سرقت لباس‌های زیر زنانه آنان از جمله حوادث مورد بحث، در این مجله است.»

همچنین در این مجله آمده است که بر طبق آمار رسمی دولت امریکا در سال گذشته، دختران پوهنتونی که بیشتر آنها در حدود ۲۰ سال سن

به همسران و دختران خود و به زنان مؤمنان بگو که ردهای خود را جمع و جور بر خویش فروافکنند تا اینکه (از زنان بی‌بندوبار و خانم‌های آلوده) دست کم بازشناخته شوند و در نتیجه مورد اذیت و آزار (اوباشان) قرار نگیرند خداوند (پیوسته) آمرزنده و مهربان بوده و هست (و اگر تاکنون در رعایت کامل حجاب سست بوده اید و کوتاهی کرده اید، توبه کنید و از این کار دوری کنید، تا خدا با مهر خود شما را ببخشد).

در این آیت، باری تعالی فرمان داده، تا زنان مسلمان، برای خویشتن حجاب و جلباب اختیار نمایند؛ پس زمانی که بر چنین چیزی امر نموده است، اختلاط او را با مردان بیگانه چگونه می‌توان جواز داد!

برای افراد گروه دوم، بهتر است از در کشورهای غیراسلامی که چنین مرض را ترویج داده و ناهنجاری‌های زیادی را از آن خود نموده اند؛ نتیجه‌های متعفن آن را نمایان سازیم، تا در صورت آگاهی از چنین برداشت غیرمنصفانه و بدور از واقعیت دست‌بردار شوند.

فقط سه مورد آن را (که در کتاب «چگونه فرزندان خود را تربیت کنیم؟» ذکر شده است) یادآور می‌شویم:

هیچ‌گونه سرزنشی و یا پرسشی را جوانان در پی نداشته باشند، بی مسئولیت باهم یکجا بدون پرده‌ای گذاشته شوند؛ ناهنجاری‌های زیادی به‌وقوع می‌پیوندد؛ چونکه طبیعت انسانی میل به‌جنس مخالف دارد که هیچ‌کس از آن، انکار کرده نمی‌تواند. در عموم، ما در جوامع اسلامی خویش، در این مورد با سه گروه مواجه شده‌ایم:

گروه اول: کسانی هستند که مسلمان‌نما بوده و پسوند و پیشوند واژه اسلام را نیز از آن خود نموده اند، اما به‌ناآگاهی برعلیه چنین فرامین ایستادگی می‌کنند و می‌پندارند که چنین عملی در اسلام، نهی نشده است؛

گروه دوم: کسانی هستند که فقط از لابه‌لای سخنان و زبان‌چرب‌ها حرف‌هایی بدور از واقعیت را وانمود می‌سازند و از واقعیت‌ها و ثمره‌های متعفن این مرض ناآگاه می‌باشند؛

گروه سوم: کسانی هستند که باوجود آگاهی از فرامین پروردگار، خویشتن را به‌بی‌خبری زده و یا به‌صورت عمدی در صدد ترویج این فرهنگ غربی می‌باشند. برای افراد گروه اول فقط همین حکم الهی کافی است که باری تعالی در سوره احزاب آیه ۵۹- چنین می‌فرماید: ترجمه: ای پیغمبر!

از زمانی که امارت اسلامی افغانستان دوباره روی کار آمده است؛ با یک فرمان عالی‌قدر امیرالمؤمنین (حفظه‌الله) تمامی مکاتب و پوهنتون‌هایی که جوانان؛ مرد و زن، در آن اختلاط داشتند، بخش دختران را به‌گونه‌ای کلی مسدود نساخته، بلکه تا «امراتی» آن را متوقف نموده است. اما باوجود آن که رهبری امارت اسلامی، تا برابر ساختن زمینه‌ی مناسب تعلیم طبقه اناث را متوقف نموده، نه‌اینکه به‌طور کلی مسدود نموده باشد برخی‌ها لب به‌اعتراض‌های گوناگون بر رهبری و این فرمان امارت اسلامی، گشاده اند و این پروسه را متهم به‌مخالفت با قرآن، اسلام و حقوق انسانی دختران خوانده اند. از آنجا که این اعتراض‌ها از دیر وقت است، از سوی سایت‌های گوناگون و متفرقه، تحلیل‌گران خارجی و فراریان راه‌گم صورت می‌گیرد و از طرف مبارزان و دانشمندان پاسخ داده شده است؛ نمی‌خواهم من به‌آنها جوابگو باشم، بلکه این موضوع اختلاط را از جهت چگونگی حکم الهی در این مورد و نتیجه‌های زشت آن، کوتاه مورد بحث می‌گیرم؛ تا زشتی‌های این عمل و ثمره‌ی بد آن نمایان گردد. بدون تردید، از اختلاط زن و مرد، در شرایطی که

نقش کیفیت در بهبود تجارت

عبدالحلیم باخرد

شوند و نتوانند در بازارهای داخلی مشتریان زیادی را به خود جلب کنند. پس چه خوب خواهد شد که صاحبان کارخانه‌های تولیدی روی بهتر شدن کیفیت صنایع تولیدی خویش توجه بیشتری نمایند تا بتوانند تجارت خود را به بیرون از کشور نیز گسترش دهند و این می‌تواند در تداوم کسب و کار آنها مؤثر تمام شود. همین‌گونه، تجاران نیز از وارد کردن محصولات بی‌کیفیت به داخل کشور خود داری نمایند تا بتوانند به‌طور مداوم به تجارت خود ادامه ده

تجارت کوچک و کارگاه‌هایی را برای تولید صنایع دستی ایجاد کردند، اما توجه بیشتری را روی کیفیت صنایع خود نمودند، در فرجام توانستند تجارت خود را گسترش دهند و صنایع آنها در بازارهای داخلی و خارجی توجه خریداران بیشتری را به خود جلب نماید. اما آن عده از افرادی که با راه‌اندازی تجارت کوچک چندان توجهی روی بهبود کیفیت صنایع خویش نه‌نمودند با گذشت زمان دیده شد که آنها نتوانستند تجارت خود را گسترش دهند در نتیجه این باعث گردید آنها ورشکست

در بازارهای داخلی و خارجی مشتریان زیادی را بیابند و این می‌تواند در رونق بازار کسب و کار آنها تأثیر مثبتی را داشته باشد. تا جایی که ممکن است آنها تجارت کوچک خود را به تجارت بزرگ تری تبدیل نمایند که این می‌تواند روی درآمد آنها نیز تأثیر گذار باشد و زمینه کار را برای بسیاری از افراد در نقاط مختلف کشور فراهم سازد که این امر می‌تواند در کاهش نرخ بیکاری و پایین آمدن گراف فقر اثر گذار باشد. گذشته از این، تجربه این را ثابت ساخته است بسیاری از افرادی که در ابتدا

صنایع تولید شده داخلی توانسته است در بازارهای جهانی خریداران زیادی را داشته باشد، مانند قالین وطنی که هنوز هم در بازارهای جهانی خریداران خود را دارد. زیرا قالین وطنی نسبت به قالین‌های خارجی از کیفیت بهتری برخوردار است و این توانسته است در رونق بازار خرید و فروش آن در داخل و خارج نقش اساسی را داشته باشد. به باور آگاهان امور درصورتی که صاحبان تجارت کوچک و کارگاه‌های صنایع دستی بتوانند، کیفیت را تولید نمایند می‌توانند

تدابیر و اقدامات لازم را روی دست‌گیرند تا جلو خود سری‌ها گرفته شود و با متخلفین برخورد قانونی صورت گیرد، از جانب دیگر، کاسبان و صاحبان کارگاه‌های صنایع دستی روی کیفیت صنایع تولیدی خویش توجه جدی نمایند، زیرا این می‌تواند باعث آن گردد که صنایع تولیدی آنها برعلاوه این که در بازارهای داخلی خریداران خود را داشته باشد، در بازارهای خارجی نیز می‌تواند متقاضیان خود را داشته باشد. راه یابی آنها به بازارهای خارجی می‌تواند باعث شود تا آنها کسب و کار خود را بیشتر گسترش دهند و بتوانند تجارت کوچک خود را به تجارت بزرگ تری تبدیل نمایند که این خود می‌تواند باعث بهتر شدن درآمد آنها گردد و همین‌گونه، در فراهم ساختن زمینه‌ی کار برای بسیاری از افراد تأثیر گذار باشد. از این رو نیاز است که صاحبان کارگاه‌های صنایع دستی باید به این نکته دقت جدی نمایند تا بتوانند تجارت خود را گسترش دهند و به این ترتیب بازارهای داخلی و خارجی را نیز از آن خود نمایند و درآمد بهتری بدست آرند. ما می‌توانیم مثال‌های زیادی را در این مورد یاد آور شویم که

کیفیت آن داشته باشند تا بتوانند محصولات، اجناس و لوازم وارداتی آنها در بازارهای داخلی خریداران خود را داشته باشد و بتوانند از تجارت خود مفاد بیشتری بدست آرند. همین‌گونه، تولید محصولات بی‌کیفیت در داخل و وارد کردن محصولات بی‌کیفیت از بیرون به داخل کشور می‌تواند روی سلامت شهروندان نیز تأثیر بدی را بجا بگذارد، بویژه محصولات غذایی که آن مستقیماً روی سلامت شهروندان تأثیر می‌گذارد. بنابراین، توجه بیشتری روی کیفیت محصولات غذایی و غیر غذایی باید یکی از اصول مهم در تجارت بحساب آید و تجاران، سرمایه‌داران و صاحبان کارخانه‌ها به آن دقت بیشتری نمایند. اما باتأسف باید گفت که برخی از تجاران، محصولات، اجناس و لوازم بی‌کیفیت را از کشورهای دیگر وارد کشور می‌سازند که این می‌تواند اثر منفی را روی تجارت آنها داشته باشد. همین‌گونه، برخی از کارخانه‌داران نیز محصولات، لوازم و اجناس بی‌کیفیت را تولید می‌نمایند که این می‌تواند در ورشکست شدن آنها تأثیر گذارد. بنابراین نیاز است که نهاد های مسئول در این راستا

طبیعی است که کیفیت، یکی از شاخصه‌های مهم محصولات برای فروش در بازارهای داخلی و خارجی شناخته می‌شود. درصورتی که محصولات تولیدی می‌تواند در بازارهای داخلی و خارجی متقاضیان بیشتری داشته باشد و توجه خریداران بیشتری را به خود جلب کند که این می‌تواند در تداوم و گسترش تجارت نقش بارزی را داشته باشد. درصورتی که محصولات تولید شده توسط یک شرکت از کیفیت چندان خوبی برخوردار نباشد، نمی‌تواند در بازارهای داخلی و خارجی خریدار و متقاضی خود را داشته باشد که این می‌تواند در ورشکست شدن شرکت مذکور نقش داشته باشد، از این رو نیاز است که سرمایه‌داران و صاحبان کارخانه‌های تولیدی توجه بیشتری روی کیفیت محصولات داشته باشند تا بتوانند تجارت خود را به بیرون از کشور گسترش دهند و کسب و کار آنها تداوم و بقا داشته باشد و به این ترتیب بتوانند از این طریق درآمد بهتری بدست آرند. همین‌گونه تجارانی که از بیرون از کشور محصولات، اجناس و لوازم را وارد کشور می‌کنند باید توجه جدی روی

مطبوعات، جایگاه و رسالت آن در اجتماع

استوار

آگاهی دهی و خبر رسانی پدیده جدید در جوامع بشری نبوده بل این روشنگری و اطلاع رسانی از بدو زندگی در جوامع به نحوی از انحا وجود داشته است و این پدیده به گونه ای نیاز و ضرورت بوده در ابعاد و زوایای مختلف زندگی واضح است که در مقاطع مختلف تاریخی و فراز و نشیب های زندگی بشر این ادا و به منصفه ی اجرا قرار گرفتن آن رشد و تغییر نموده تا آهسته آهسته در چوکات نظام های اجتماعی جایگاه خود را حفظ و به حیث یک عضو نظام عرض وجود نموده رویهمرفته مطبوعات در نظام های اجتماعی گام پیش نهاده و به حیث رکن چهارم در اجزای نظام و جوامع جایگاه خود را حفظ کرده است از یمن و برکت مطبوعات و روشنگری آن جهان بزرگ امروزه به یک دهکده کوچک تبدیل گردیده، همزمان هرگونه رویداد مثبت و منفی که در هر گوشه ی از کره خاکی به وقوع می پیوندد برای تمام جهانیان رسانیده می شود و اطلاع رسانی صورت می گیرد.

اکنون خانواده بشریت؛ چون: اعضای یک فامیل از وضعیت و چگونگی زندگی همدیگر باخبر اند از برکت اهل رسانه و مطبوعات جوامع در شور بختی و شیرین بختی های همدیگر رسیدگی می نمایند

چنانچه سعدی (رح) چه زیبا فرموده است
بنی آدم اعضای یک دیگر اند
که در آفرینش ز یک جوهر اند
چو عضوی به درد آورد روزگار
دیگر عضوها را نماند قرار

مطبوعات در حلال مشکلات جمعی جوامع نقش اساسی و کلیدی دارد اگر اطلاعات و روشنگری صورت نگیرد یک طیفی از اجتماع بشری در صعب و سخت روزگار و آسیب های ناشی از حوادث به هلاکت و تباهی قرار گیرد و دیگران نا آگاه و بی خبر پس به این اساس دنیا به ماتم سرای پردرد و الم تبدیل می گردد. در کشور عزیز ما افغانستان مطبوعات از جایگاه ویژه برخوردار بوده و به حیث یک قوه کلیدی در جامعه جد و جهد می نماید، خوشبختانه روز پنجم ثور به حیث روز مطبوعات در تقویم نام گذاری شده است و از این روز خجسته تجلیل به عمل می آید دست اندر کاران مطبوعات مطابق به رسالت و وظیفوی و پاکیزگی مسلک مقدس خویش در خبر رسانی و آگاهی دهی منصفانه و بدون جانبداری و جهت گیری ادای رسالت و دین نمایند همچنان نظام در حمایت از اهل رسانه همکاری و همیاری نموده در شرایط گونه گون همکاران مطبوعات را حمایت نموده و امنیت شانرا تأمین نماید برای تمام همکاران اهل رسانه ها و اهل مطبوعات این روز میمون را تهنیت گفته امید می کنم با ایمانداري کامل ادای دین نمایند

ان شالله

باغچه شعر، ادب و هنر

درست نویسی

قسمت دهم

- واحد اندازه گیری اشیا:
  - درخت / اصله
  - خانه، دکان / باب، دهنه
  - فرش، قالی، پتو، لحاف، تشک / تخته
  - انسان / تن، نفر
  - پارچه / توپ
  - کتاب، کتابچه / جلد، مجلد
  - کفش، جوراب / جفت
  - چاه، فلم، نوار، حلقه، تاپر / حلقه
  - شال، پتو، پارچه / طاقه
  - موتر و وسایط نقلیه / عراده (در پارسی آراده)
  - وسایل نقلیه ی چرخ دار باربری مانند گاری / عرابه (در پارسی ارابه)
  - کشتی، هواپیما / فروند
  - هواپیما / بال
  - اسلحه ی سبک / قبضه
  - نان / قُرض
  - زمین، باغ، فرش / قطعه
  - سگ، شیر / قُلاده
- لباس، ظرف / دست
- قاشق و پنجه / درجن
- آسیا (آسیاب) / سنگ
- حیوان های اهلی / رأس
- گردن بند، دست بند / رشته
- پیل (فیل) / زنجیر
- سیم، آهن، نبات / شاخه
- شتر / نفر، جهاز (جهاز= پالان شتر)
- عایله / سر
- کتاب، رساله / نسخه
- کاغذ / ورق (در پارسی برگ و برگه)
- میز و چوکی / پایه
- سپاس گزاری یا سپاس گذاری؟
  - «سپاس گزاری» (به همان سان سپاس گزاری) را باید با «ز» نوشت و نه با «ذ»؛ زیرا «گزار» و «گزاری» از مصدر «گزاردن» به معنای «انجام دادن» است و «سپاس گذاری» به معنای ترک کردن سپاس است نه ادای سپاس، مانند: نماز را بگذار؛ یعنی نماز را ادا کن!
- لباس، ظرف / دست
- قاشق و پنجه / درجن
- آسیا (آسیاب) / سنگ
- حیوان های اهلی / رأس
- گردن بند، دست بند / رشته
- پیل (فیل) / زنجیر
- سیم، آهن، نبات / شاخه
- شتر / نفر، جهاز (جهاز= پالان شتر)
- عایله / سر
- کتاب، رساله / نسخه
- کاغذ / ورق (در پارسی برگ و برگه)
- میز و چوکی / پایه
- سپاس گزاری یا سپاس گذاری؟
  - «سپاس گزاری» (به همان سان سپاس گزاری) را باید با «ز» نوشت و نه با «ذ»؛ زیرا «گزار» و «گزاری» از مصدر «گزاردن» به معنای «انجام دادن» است و «سپاس گذاری» به معنای ترک کردن سپاس است نه ادای سپاس، مانند: نماز را بگذار؛ یعنی نماز را ادا کن!

جاوید فرهاد

تصور می کنند که «استفاده بُردن» هم درست است، در حالی که نادرست است. به جای آن، از همان «استفاده کردن» باید بهره برده شود.

* هفت خوان یا هفت خان؟

واژه ی «خان» (افزون بر معناهای دیگرش) به مفهوم «مرحله و منزل» (منزل به معنای طی طریق و ره سپردن و نه خانه یا مکان بود و باش) است.

« مراد از هفت خان، هفت مرحله ی دشواری است که در بعضی داستان های اساطیری، پهلوانانی مانند: رستم و اسفندیار گذرانده اند و به مجاز در معنی مراحل متعدد و دشوار برای رسیدن به چیزی یا انجام گرفتن کاری، به کار می رود.» (فرهنگ درست نویسی سخن، دکتر حسن انوری - دکتر یوسف عالی عباس آباد، چاپ اول، زمستان ۱۳۸۵، نشر مهارت، تهران، ص ۳۶۰)

بر بنیاد آنچه گفته شد، نوشتن آن به گونه ی «هفت خوان» {که معنای هفت سفره یا هفت دسترخوان را می دهد} نادرست است.

* اطاق یا اتاق؟

اصل این واژه تورکی است. در زبان تورکی مخرجی که به «ط» (طای مآلف) تلفظ شود، وجود ندارد؛ پس هیچ عمدی وجود ندارد که ما در پارسی، واژه ی «اتاق» را به پیروی از زبان عربی به گونه ی «طاق» بنویسیم.

پس بهتر است به جای «طاق»، «اتاق» نوشته کنیم.

* مُصَاب، مَصَاب و مُصَاب:

بین این واژه ها (مُصَاب، مَصَاب) از ره گذر تلفظ و معنا تفاوت بسیار است: «مُصَاب» به معنای «مصیبت زده، سختی دیده، مصیبت رسیده، صفحه ۷

نماز را بگذار، یعنی نماز را ترک کن! پس با توجه به این مورد، باید ترکیب های از این دست را این سان نوشت: شگرگزاری، برگزاری، سپاس گزار، نمازگزار، خدمت گزار، کارگزار، گزارش، برگزاری نشست و نوشتن آن ها با حرف «ذ» اشتباه است.

- اما «گذار» که از مصدر «گذاردن» به معنای «نهادن» و «بنیاد نهادن» است، در ترکیب هایی که هدف مان «پایه گذاری» چیزی یا موضوعی باشد، با همان «ذ» نوشته می شود، مانند: سرمایه گذار و نه سرمایه گزار، سیاست گذار و نه سیاست گزار، پایه گذار و نه پایه گزار و...

• استفاده بُردن یا استفاده کردن؟

این روزها رواج شده که شماری به جای «استفاده کردن»، ترکیب «استفاده بُردن» را به کار می برند که نادرست است؛ زیرا اینان به قیاس از «بهره بُردن، سود بُردن و فایده بُردن» که با فعل بُردن کار بُرد می یابد،

نوری

چگونه زمین و محیط زیست خود را پاک نگهداریم

سال در طبیعت برجای می مانند. طبق گزارش ها، سالانه بیش از ۱۰ میلیون تن خریطه پلاستیکی وارد آب اقیانوس ها می گردد که به دنبال آن حیات بخش بزرگی از موجودات آبی به خطر مواجه خواهد شد. پس چگونه زمین و محیط زیست خود را پاک نگهداریم؟

هموطنان محترم ما هم این توانایی را دارند که کثافات و کسبیه های پلاستیکی خود را در زباله صفحه ۷

با آن ها مواجه هستیم و کارهایی که می توانیم برای کمک به آن انجام دهیم طبق احصائیه ها، در سراسر جهان سالانه تقریباً تعداد ۵۰۰ میلیارد خریطی پلاستیکی به مصرف می رسد یعنی نزدیک به یک میلیون خریطه در هر دقیقه که بیش از ۵۰ درصد آنها به صورت یکبار مصرف و تنها برای چند دقیقه مورد استفاده قرار می گیرند، اما برای حداقل چند صد

مختلف در این رویداد جهانی مشارکت کنند و سهم خود را در حفظ محیط زیست انجام دهند. راه های زیادی وجود دارد که می توانیم سهمی در محافظت از زمین و محیط زیست داشته باشیم و نشان دهیم که نسبت به خود، محیط زندگی مان و نسل های بعدی احساس مسئولیت می کنیم. مؤثرترین راه برای شروع این است که نسبت به مسائل زیست محیطی که

که اهداف ارزشمندی را دنبال می کند و برای رسیدن به این اهداف سرمایه های زیادی هزینه می شود. هر سال روز جهانی زمین پاک با یک شعار بخصوص کار خود را آغاز می کند. سازمان جهانی این رویداد بزرگ را سازماندهی می کند. زمین اکنون به سرمایه گذاری ما نیاز دارد. اکنون زمان آن است که یک بار دیگر گرد هم بیاییم و برای محافظت از زمین با هم مشارکت کنیم. برای اینکه بتوانیم آینده یی سبز، مرفه و عادلانه برای خود و آیندگان مان بسازیم، لازم است کسب و کارها، دولت ها و جامعه مدنی علیه بحران آب و هوا اقدامی عملی انجام دهند. در واقع توسعه یک آینده باثبات مستلزم حمایت گسترده دولت ها، جوامع، نهادها و مشاغل مختلف است. هر چند به نظر می رسد تنها کشورهای پیشرفته یا جهان اول به اهمیت این موضوع پی برده اند و کشورهای جهان سوم یا عقب مانده بیشتر درگیر مسائلی ساده تر از جمله معیشت و حفظ جان انسان ها هستند. با وجود عدم توجه دول کشورهای جهان سوم، جوامع و ساکنان این کشورها شخصاً می توانند به روش های

و یسکانسین با مشاهده خسارت ناشی از انتشار نفت در سانتا باربارا، کالیفرنیا در سال ۱۹۶۹، احساس کرد که مردم نیاز دارند تا نسبت به محیط زیست خود آگاه تر شوند و تلاش کنند تا از سیاره زمین محافظت کنند. او پیشنهاد کرد روز ۲۲ اپریل را روز زمین نام گذاری کنند به این امید که این روز روزی باشد برای آموزش بیشتر مردم در حوزه حفاظت از محیط زیست. رفته رفته روز زمین پاک به یک پدیده جهانی تبدیل شد. بیش از ۲۰ میلیون تن در اولین روز زمین پاک در اپریل ۱۹۷۰ در این رویدادها که در سراسر ایالات متحده برگزار شده بود، شرکت کردند. بر بنیاد احصائیه منتشر شده امروز بیش از ۱ میلیارد تن در بیش از ۱۹۳ کشور جهان این روز را جشن می گیرند. هدف از روز زمین پاک را می توان آگاهی دادن به مسائل زیست محیطی که سیاره ما با آن مواجه است و پیدا کردن و ترویج راه حل هایی برای آینده یی پایدار عنوان کرد. شاید در کشوری این رویداد در حد یک پوستر و تریک در رسانه ها باشد، اما این روز برای بخش بزرگی از مردم دنیا روز بسیار بزرگی است

به اثر انباشته شدن پلاستیک ها و تصاعد گازهای گلخانه یی سیاره زمین برای زیست انسانها با خطرات و مشکلات زیادی مواجه شده است. افغانستان هم از این دگرگونی مستثنی نیست. هرگاه مابه نقاط مختلف شهر کابل برویم برای ما معلوم خواهد شد که کوچه ها چقدر از پلاستیک های یک بار مصرف و دگرزباله ها انباشته شده است. با وجود تلاش های پیگیر امارت اسلامی و شاورالی کابل این مشکل هنوز هم باقی مانده است و مردم از این ناحیه رنج می برند. دریای کابل که مردم از آب آن برای کشت و زراعت استفاده می کنند انباشته از پلاستیک های یک بار مصرف می باشد، که شکل این دریا را عوض کرده است. موجودیت پلاستیک در جوار زمین های زراعتی آسیب های زیاد به کشت و زراعت می رساند. همه ساله ۳ ثور که مطابق ۲۲ اپریل می باشد بنام روز جهانی زمین پاک مسما شده که طی مراسمی به مدت یک هفته در سراسر جهان تجلیل می شود. برای اولین بار در ۲۲ اپریل ۱۹۷۰ روز زمین پاک جشن گرفته شد. گیلورد نلسون، سناتور

اخبار جهان

۷ نکته کلیدی سخنان ابو عبیده سخنگوی مجاهدین حماس

«عبدالباری عطوان» تحلیلگر جهان عرب به واکاوی سخنان روز سه شنبه «ابوعبیده» سخنگوی مجاهدین شهید «عزالدین القسام» شاخه نظامی جنبش مقاومت اسلامی فلسطین (حماس) پرداخت و هفت نکته بارز و کلیدی آن را مورد بررسی قرار داد.

روز سه شنبه ابوعبیده به مناسبت سپری شدن ۲۰۰ روز از آغاز عملیات طوفان الاقصی، به هفت نکته بارز سخنان

به گزارش رسانه‌ها به نقل از رای الیوم، عطوان با اشاره به سخنان

مخالفت شدید چین با گنجاندن تایوان در کمک‌های مصوب کنگره آمریکا

هرگونه تسلیحات به این جزیره را متوقف کند. کنگره آمریکا در روز سه شنبه یک بسته قانونی چهار لایحه‌ای تصویب کرد که بر اساس آن، واشینگتن به اوکراین، اسرائیل و تایوان کمک امنیتی ارائه می‌کند.

ارتش تایوان، در این زمینه، ضمن اشاره به پرواز جنگنده‌های چینی در نزدیکی این جزیره اعلام کرد، درباره نحوه استفاده از بودجه ۹۵ میلیارد دلاری آمریکا در این مصوبه جدید خواهد کرد. پکن بارها اعلام کرده است که حتی اگر مجبور

دفتر امور تایوان در چین، چهارشنبه ۵ ثور، از مخالفت شدید پکن با بسته قانونی کنگره آمریکا، که شامل ارائه کمک‌های نظامی به تایپه است، خبر داد. سخنگوی دفتر امور تایوان چین از ایالات متحده خواست به تعهد خود مبنی بر عدم حمایت از استقلال تایوان عمل کرده و ارائه

فارن پالیسی:

اوکراین، حتی با بسته کمکی آمریکا هم شکست می‌خورد

باورند که به رغم تصویب لایحه کمک نظامی ۶۰ میلیارد دلاری کنگره آمریکا به کی‌یف، همچنان احتمال دارد که اوکراین در ماه‌های باقی مانده از سال جاری میلادی (۲۰۲۴)، از روسیه شکست بخورد.

مقام‌ها و تحلیلگران بر این باورند که به کی‌یف، همچنان احتمال دارد که اوکراین در ماه‌های باقی مانده از سال جاری میلادی (۲۰۲۴)، از روسیه شکست بخورد.

مسلمان، اوراق حاوی کلمات مقدس را به بی حرمتی نمی‌گذارد.

وزارت خارجه: کشف گورهای دسته‌جمعی در غزه، بیان گر چشم‌پوشی جامعه بین الملل از جنایات‌های اسرائیل است

وزارت امور خارجه امارات اسلامی با نشر اعلامیه‌ای در پیوند به کشف قبرهای دسته‌جمعی در اطراف شفاخانه "ناصر" در شهر خان یونس نوار غزه می‌گوید: کشف جسد‌های شهدا از محوطه این شفاخانه بیان‌گر مظلومیت مردم بی‌دفاع فلسطین، عدم پابندی رژیم اشغال‌گر اسرائیل

سرپرست وزارت صنعت و تجارت؛ خواستار سرمایه‌گذاری، سرمایه‌گذاران مالیزیایی در افغانستان شد

سرپرست وزارت صنعت و تجارت در دیدار با نماینده نخست وزیر مالیزیایی برای افغانستان گفت از سرمایه‌گذاران مالیزیایی می‌خواهیم تا در افغانستان سرمایه‌گذاری نمایند

نباتاتو ته دیلان جوړونې ورکشاپ جوړشو

د کرنې، اوبولکولو او مالدارۍ وزارت د څېړنو لوی ریاست له خوا د ملګرو ملتونو د خوړو او کرنې ادارې په همکارۍ د مرکزي زون د اورني نباتاتو د پلان جوړونې ورکشاپ په لاره واچول شوه.

د دغه ورکشاپ په پیل غونډه کې د کرنې او مالدارۍ مرستیال مولوی صدراعظم عثمانی وویل: «دا یو ښه اقدام دی، چې پر کروندګرو د اصلاح شویو تخمونو په وپشلو سره د دوی مرسته او ملاتړ وکړو، ترڅو ډېر حاصلات ولري، په هره برخه کې ښه پرمختګ ولرو، چې خان بسپاینې ته ورسیږي.»
په همدې حال کې د کرنې وزارت د څېړنو لوی

آسیب دیدگان سیلاب‌های چند روز پسین در بدخشان خواستار کمک اند

شماری از باشندگان ولسوالی «یفتل پایین» بدخشان، می‌گویند که در اثر سرازیر شدن سیلاب‌های چند روز پسین، زیان‌های هنگفت مالی به

باشندگان این ولسوالی وارد شده است. آنان، می‌افزایند که در نتیجه این سیلاب‌ها ده‌ها خانه‌ی مسکونی، دکان و صدها جریب زمین زراعتی تخریب شده است.

بد رفتاری با زندانیان زن در جوزجان، شایعه‌ی بیش نیست

انیس: شماری از زندانیان زن در جوزجان با بدرفتاری مواجه شده‌اند و به هیچ گونه فشار و یا بدرفتاری با آنها صورت نگرفته است. صدق یکتا از زندانیان زن که مدت یک و نیم سال می‌شود در زندان جوزجان محبوس است می‌گوید: تمام پرسونل

توزیع بیش از ۲۶ هزار جلد پاسپورت طی یک سال گذشته در پکتیا

وزارت داخله از توزیع ۲۶ هزار و ۳۹۱ جلد پاسپورت طی یک سال گذشته در ولایت پکتیا خبر داده است. وزارت امور داخله می‌گوید، مدیریت پاسپورت ولایت پکتیا در سال گذشته خورشیدی ۲۶ هزار و ۳۹۱ جلد پاسپورت در این ولایت توزیع کرده

د غزني دهیک کې د اوبو چک‌ډېم جوړېږي

د غزني د کرنې، اوبولکولو او مالدارۍ ریاست چارواکي وايي، چې د افغانستان لپاره د ناروي کمېټې په همکارۍ د دې ولایت د دېک ولسوالۍ د شېربوز په کلي کې د چک‌ډېم جوړولو چارې روانې دي، چې ډېر ژر به یې رغنیږي چارې بشپړ او کټي اخیستې ته به وسپارل شي. د غزني د کرنې، اوبولکولو او مالدارۍ رئیس

آغاز امتحان کامل حفظ قرآن کریم در عموم ولایات

حسب برنامه و پلان ترتیب شده معینیت تعلیمات اسلامی وزارت معارف، اینک امتحان کامل حفظ قرآن عظیم الشان از فارغان دارالحفاظ‌های سراسر کشور آغاز گردید. در این امتحان، فارغان سال‌های ۱۴۴۴ و ۱۴۴۵ قرآن کریم داده می